

Ю. С. Ященко, В. М. Зігунов

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

СТАН ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ВОДНОГО (ГРЕБНОГО) ТУРИЗМУ В СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ

В даній роботі розглянуто ресурсну базу водного гребного туризму в Сумській області зокрема дана характеристика основним річковим системам регіону. Визначено, що водні ресурси Сумської області мають велике значення в розвитку водного гребного туризму на територіях об'єднаних територіальних громад.

Ключові слова: активний відпочинок, водний туризм, річки Сумщини.

In this paper the resource base of water rowing tourism of Sumy region is considered, in particular it is given a description of the main river systems of the region. It is determined that the water resources of Sumy region are of great importance in the development of water rowing tourism in the territories of the united territorial communities.

Keywords: active recreation, water tourism, rivers of Sumy region.

Активний відпочинок засобами водного туризму міцно асоціюється з глибокими позитивними емоціями, гострими відчуттями та враженнями. Активні подорожі на байдарках, катамаранах, каяках є однією з ефективних форм рекреаційно-оздоровчої діяльності, яка повністю охоплює дозволя людини, включає сукупність явищ і процесів, пов'язаних з відновленням її сил, задоволенням фізіологічних та соціальних потреб.

Активний відпочинок засобами водного туризму – це рекреаційні та спортивні подорожі, що здійснюються по воді на гребних плавзасобах різного типу. Водні сплави на гребних плавзасобах мають особливість щодо регулювання фізичного навантаження на людину та чергування його з відпочинком, не припиняючи руху по маршруту.

Базовими основами перспективного розвитку водного гребного туризму в Україні є наявність на території регіону водних ресурсів, а саме річкової мережі. З метою розвитку водного гребного туризму в Сумській області, проаналізуємо її наявні водні ресурси. Сумська область розташована в північній частині України. У гідрографічному відношенні Сумська область розташована в межах лівобережжя р. Дніпра. Річки Сумщини відносяться до басейнів лівобережних притоків Дніпра – Десни (45,5 %), Сули (18,6 %), Псла (23,4%) та Ворскли (12,5%) [2].

У межах Сумщини – впродовж 10 км протікає Десна, вона має добре розроблену долину. Правий її берег високий, на значній довжині складається з білої крейди, суглинків, пісків. Особливо мальовничі крейдяні береги, що підіймаються над водою до 30 м. Лівий берег більш пологий. Ліві притоки Десни: Знобівка, Свіча, Івотка, Шостка, Есмань, Сейм.

Річка Сейм – найбільша притока Десни. Бере початок біля села Сонцевки Старооскольського району Курської області, впадає в Десну біля села Мале Устя Чернігівської області [2, с. 137].

Річка Сула – ліва притока Дніпра, бере початок у балці південніше хутору Зелена Роща Сумського району, впадає в Дніпро чотирма рукавами у Полтавській області біля села Чигирин-Діброва. На своєму шляху р. Сула багаторазово змінює напрям течії.

Річка Псел – ліва притока Дніпра, бере початок у Белгородській області (Росія) і входить на Сумщину північніше села Олександрія Краснопільського району. Протікає через Краснопільський, Сумський та Лебединський райони, тече по території Полтавської області, нижче міста Кременчука впадає в Дніпро. Довжина річки 796 км, ширина русла в межах області близько 30-70 м, а в Полтавській – більше 120 м. Русло річки досить звивисте, в деяких місцях воно розпадається на безліч рукавів (поблизу села Бишкін Лебединського району). Глибина річки в деяких місцях досягає до 4,3 м, швидкість течії помірна. Береги Псла досить мальовничі, вкриті листяними лісами і сосновими борами. Псел має багато притока [2, с. 139].

Річка Ворскла – ліва притока Дніпра, бере початок у південно-західній частині Курської області біля села Рождественського. В Сумську область річка вступає біля села Лукашівки Великописарівського району, впадає у Дніпро в межах Полтавської області. Має досить широку долину та розвинену систему рукавів головним чином від міста Охтирки до Полтавщини. Більш високий, вкритий лісами правий берег Ворскли відрізняється мальовничими ландшафтами. Річка має багато притока, серед яких слід відзначити: праворуч – річки Ворсклиця, Боромля, Олешня; ліворуч – річки Братениця, Рябина, Весела, Охтирка, Хухра. Ворскла вважається найчистішою річкою Сумщини та України [2, с. 141].

Річки Сумщини відносяться до першої групи – річки низовин, до яких належать річки Придніпровської і Поліської низовин та Полтавської рівнини. Місцями ці річки течуть по заболоченій рівнині, мають безліч заток та стариць. Живлення змішане і хоча снігове живлення є переважним, викликаючи весняні повені, значну роль відіграють також ґрунтові та дощові води. Рівень води впродовж сезону туристських сплавів змінюється у незначній мірі. Нахил русла не перевищує кількох сантиметрів на кілометр, швидкість течії 2-4 км/год. Серед таких річок вирізняються Десна, Сейм, Псел, Ворскла, які починаються за межами нашої області і так само за її межами впадають у Дніпро. Сумська область налічує близько 165 річок. [1].

Розглянувши річкову мережу Сумській області, можна стверджувати, водний туризм на Сумщині має певну ресурсну базу, досить густу річкову систему та значну кількість річок, придатних для проведення водних гребних подорожей. Для більшості річок Сумської області, рекомендується проведення водних подорожей вихідного дня та спортивних водних походів І категорії складності на байдарках. Сезонність водних подорожей на річках Сумщині – з березня по листопад включно. Традиційно байдаркові сплави вважаються найкращим способом зняття нервового і фізичного стомлення, регенерації сил і енергії людини. Крім того, невід’ємною частиною водних

гребних подорожей є ознайомлення з історико-культурними пам'ятками регіону.

Список використаних джерел:

1. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристські ресурси України. Методологія та методика аналізу, термінологія, районування. К.: Київський університет, 2015. 395 с.
2. Державна агенція водних ресурсів України. URL: <http://sumyvodres.davr.gov.ua/vodni-resursi/>